CHINA TREKT AAN DE BEL: MAKE IT FAIR

De kans is groot dat jouw mobiele telefoon **GEMAAKT IS IN CHINA**. De helft van alle mobiele telefoons ter wereld wordt daar gemaakt – net zoals grote aantallen computers en MP3- spelers.

Miljoenen migrantenarbeiders hebben het arme, Chinese platteland verlaten om werk te vinden in de alsmaar groeiende elektronica-industrie. Toch verdienen de meeste van deze laagopgeleide arbeiders – vooral vrouwen tussen de 16 en 30 jaar oud – **MAAR 35 CENT PER UUR,** terwijl ze voor een tube douchecrème ā 1.80 betalen. Fabrieksarbeiders werken vaak tien tot twaalf uur per dag, zes tot zeven dagen per week. Ze maken onderdelen voor de grote fabrikanten zoals Nokia en Samsung.

Van het normale salaris kunnen mensen nauwelijks rondkomen – ook al delen veel migrantenarbeiders voor weinig geld samen één kleine slaapzaal. Om geld te kunnen sparen voor hun studie, of om hun ouders thuis te kunnen helpen, moeten ze soms wel 150 **UUR PER MAAND OVERWERKEN**.

"Ik wil mensen vragen om minder te letten op de prachtige buitenkant van onze producten, maar meer op de arbeiders door wie ze gemaakt worden."

SIU, 20, ELEKTRONICA ARBEIDSTER IN CHINA

Arbeiders die fouten maken of zich beklagen over de oneerlijke behandeling, worden soms ontslagen - of hun salaris wordt als straf (deels) niet uitbetaald. Protesteren is moeilijk in China, omdat **ONAFHANKELIJKE VAKBONDEN ER VERBODEN ZIJN**.

Chinese arbeidswetgeving die de arbeiders tegen deze misstanden moet beschermen bestaat wel, maar **DIE WETTEN WORDEN STELSELMATIG GENEGEERD**. De meeste elektronicabedrijven hebben regels opgesteld voor hun leveranciers, maar op naleving ervan wordt vaak niet toegezien.

De makeITfair campagne roept jongeren uit heel Europa op om mee te helpen en elektronica arbeiders in China een eerlijk loon – verdiend onder **EERLIJKE OMSTANDIGHEDEN** - te bezorgen.

ONTDEK WAT JIJ KUNT DOEN OP WWW.MAKEITFAIR.ORG

MAKE IT FAIR

BERLIKE IT VOOR ARBEIDERS IN CHINA

Iedereen wil het liefst de allernieuwste mobiele telefoon, laptop of MP3speler hebben. Maar heb je wel eens gedacht aan de Chinese arbeiders die al die elektronica in elkaar zetten?

Lange dagen, lage lonen

De 20-jarige Siu werkt **IEDERE DAG (DIENSTEN VAN) 10 TOT 11 UUR**, in een fabriek bij Shenzhen een stad in zuid China. Daar maakt ze telefoonladers voor grote elektronicabedrijven zoals Nokia, Motorola, Sony, LG en Samsung.

Siu plakt stickers op de telefoonladers, 855 per uur. Als ze dat niet haalt, moet ze **ZONDER BETALING DOORWERKEN TOTDAT ZE HAAR QUOTUM VAN 855 HEEFT GEHAALD**. Het is slopend werk. Afgelopen jaar heeft Siu gedurende drie maanden zeven dagen per week gewerkt, zonder vrije tijd.

"Als ik klaar ben met werken voel ik me door de enorme werkdruk geestelijk en lichamelijk ongelofelijk moe."

SIU, 20, ARBEIDSTER IN ELEKTRONICAFABRIEK IN CHINA

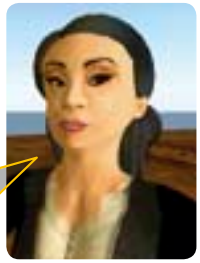

SIU VROEG ONS NIET HAAR EIGEN NAAM OF FOTO TE GEBRUIKEN, OM ZO HAAR IDENTITEIT TE BESCHERMEN.

Toen ze 18 was verliet Siu haar dorp om te gaan werken in een elektronicafabriek. Ze was van plan om geld naar haar familie thuis te sturen, zodat haar jongere broer zijn school af kon maken. Toen werd ze ziek. **HAAR OGEN DOEN PIJN EN ZE IS VAAK DUIZELIG**. Ze draait regelmatig nachtdiensten, waardoor ze slecht slaapt.

Ondanks de hoge werkdruk verdient Siu nauwelijks genoeg om van te leven. In het laagseizoen verdient ze **NIET MEER DAN 75 EURO PER MAAND**. Om wat meer te kunnen verdienen, moet ze overwerken. Ze deelt een kleine slaapzaal met zeven andere migrantenarbeiders, maar toch kan ze amper de eindjes aan elkaar knopen.

Siu werd eerder dit jaar ziek, en **BIJNA 80 PROCENT VAN HAAR MAANDSALARIS GING OP AAN DOKTERSKOSTEN**. Aan het einde van de maand heeft ze zelden geld over om naar huis te sturen voor haar broer.

Siu roept jongeren uit heel Europa op om **ZICH AAN TE SLUITEN BIJ DE MAKEITFAIR CAMPAGNE**, zodat elektronica arbeiders in de toekomst een eerlijk loon kunnen krijgen.

58 FABRIEKEN PRODUCEREN 1 LAPTOP

VOORBEELD VAN EEN PRODUCTIEKETEN VOOR DE VERVAARDIGING VAN ÉÉN LAPTOP

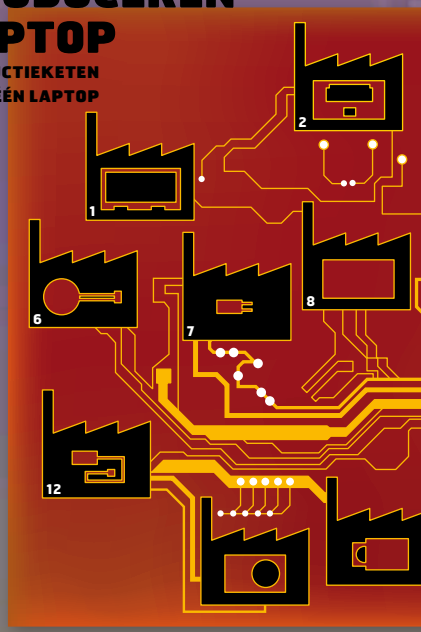

De arbeiders in China helpen

Vanaf haar studententijd heeft **JENNY ZICH INGEZET VOOR DE VERBETERING VAN ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN** van mensen als Siu. Na haar studie sloot Jenny zich aan bij SACOM. Deze organisatie is zich bezig gaan houden met de elektronica industrie nadat arbeiders bij het maken van mobiele telefoonlenzen vergiftigd waren geraakt.

JENNY

Hoe kunnen arbeiders zoals Siu hun omstandigheden verbeteren?

Een arbeider die protesteert loopt de kans dat hij zijn baan kwijtraakt. Maar arbeiders die **GEZAMENLIJK ACTIE ONDERNEMEN**, kunnen zeker wat veranderen. Een arbeider kan bijvoorbeeld een brief opstellen, die door zijn collega's laten ondertekenen en de brief vervolgens als petitie indienen bij het management. Als een reactie uitblijft, kunnen ze de hulp inroepen van journalisten of arbeidersorganisaties. De impact van een groep is veel groter dan die van een individu.

Wat kunnen grote elektronicabedrijven zoals Sony en Apple doen om de arbeidsomstandigheden te verbete-

Het is de verantwoordelijkheid van de grote bedrijven om de arbeidsomstandigheden bij hun leveranciers in de gaten te houden. Eigenlijk moeten ze nog een stap verder gaan en hun leveranciers bewust maken van arbeidersrechten. Het allerbelangrijkst is dat arbeiders het **RECHT OP VERTEGENWOORDIGING** krijgen, zodat ze zichzelf kunnen beschermen.

Hoe laten arbeiders in China van zich horen?

ARBEIDERSPROTESTEN WORDEN STEEDS SERIEUZER. In augustus 2007 gingen bijvoorbeeld meer dan 18.000 arbeiders van FRIWO de straat op om hogere lonen en betere arbeidsomstandigheden te eisen.

Wat kunnen jongeren in Europa doen?

Jullie kunnen van de grote bedrijven eisen dat ze een goed sociaal (en milieu) beleid doorvoeren in hun toeleveringsketen. Je kunt de arbeiders ook steunen door **'FATSOENLIJKE' SPULLEN TE KOPEN**. Als je een nieuwe telefoon of MP3 speler koopt, vraag dan waar en onder welke omstandigheden die gemaakt is.

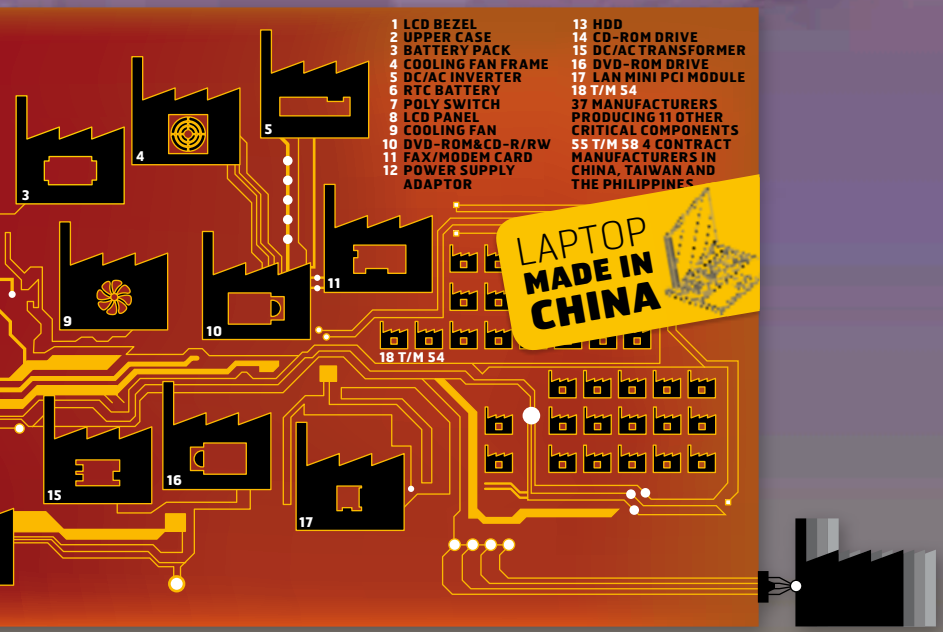

OVERLEVEN OP 70 EURO PER MAAND

LAGE LONEN ZIJN DE GROOTSTE ZORG VAN ELEKTRONICA ARBEIDERS IN CHINA. De overheid heeft een minimumloon vastgesteld, maar dat voorziet niet in hun basisbehoeften. In het industriecentrum van zuidelijk China – waar de meeste elektronicabedrijven gevestigd zijn – was het minimumloon begin 2008 iets meer dan **70 EURO PER MAAND**. Dat is ongeveer 40 cent per uur. Met zo'n salaris moeten de arbeiders ongeveer zeven dagen werken om een treinkaartje naar huis te kunnen kopen.

Ons onderzoek heeft aangetoond dat het lage loon de arbeiders iedere maand opnieuw **DWINGT TOT OVERWERK**. Ze hebben het extra geld nodig om rond te komen, of om geld te sparen voor onderwijs of de achterblijvers thuis. Terwijl ze juist om díe redenen naar de industriegebieden van China zijn getrokken.Vaak krijgen ze niet eens het hogere overwerkloon waar ze recht op hebben. makeITfair interviews hebben onthuld dat sommige arbeiders zich meer dan 320 uur per maand uit de naad werken – **DAT IS 12 UUR PER DAG VOOR BIJNA ZEVEN DAGEN PER WEEK** – terwijl ze maar twee-derde van hun rechtmatige loon uitbetaald krijgen.

MAKEITFAIR

Achter iedere mobiele telefoon en iedere computer gaat een heel web van leveranciers schuil. Iedere leverancier maakt weer een ander onderdeel van de elektronische producten die in onze winkels liggen. Grote bedrijven als Acer, Dell en Fujitsu-Siemens besteden hun productie voor het overgrote deel uit aan andere fabrieken die het complete product of onderdelen leveren.

De meeste grote bedrijven proberen wel om arbeidersrechten te respecteren, maar op de werkvloer merk je daar weinig van. In een groot deel van de toeleveringsketen wordt niet gecontroleerd of men zich wel aan de regels houdt. Chinese arbeiders maken de onderdelen van onze favoriete elektronische gebruiksartikelen, maar hun rechten worden met voeten getreden.

Om te kunnen concurreren in de wereldwijde economie, proberen de fabriekseigenaren hun goederen zo goedkoop mogelijk te produceren. De grote namen aan de top van de productieketen onderhandelen hard over de prijs, waardoor de leveranciers onderaan de keten nog meer onder druk komen te staan. De consument is blij met die lage prijzen. Maar de vraag naar goedkope elektronica heeft zo z'n gevolgen voor de fabrieksarbeiders in China.

makeITfair is een campagne van een aantal Europese organisaties die de oneerlijke praktijken in de elektronica industrie aan de kaak wil stellen. We roepen jongeren in Europa op om ons te helpen de druk op de grote elektronica bedrijven op te voeren, zodat arbeidsters als Siu een leefbaar loon krijgen voor het werk dat ze doen.

Sluit je aan bij de makeITfair campagne!

Stuur een briefkaart naar de mobiele telefoon bazen en vraag hen de arbeiders een behoorlijk loon te betalen.

MAKE IT FAIR

www.makeITfair.org

CONTACT:
SOMO
Coördinator makeITfair

Sarphatistraat 30
1018 GL Amsterdam
Tel: +31 (0)20 639 12 91
info@makeitfair.org
www.makeitfair.org

Deze publicatie is tot stand gekomen met steun van de Europese Unie. Uitsluitend SOMO is aansprakelijk voor de inhoud van deze publicatie, die op generlei wijze de standpunten van de Europese Unie weergeeft.

GEDRUKT OP PEFC PAPIER

Augustus 2008

GRAPHIC DESIGN: JUSTAR.NL